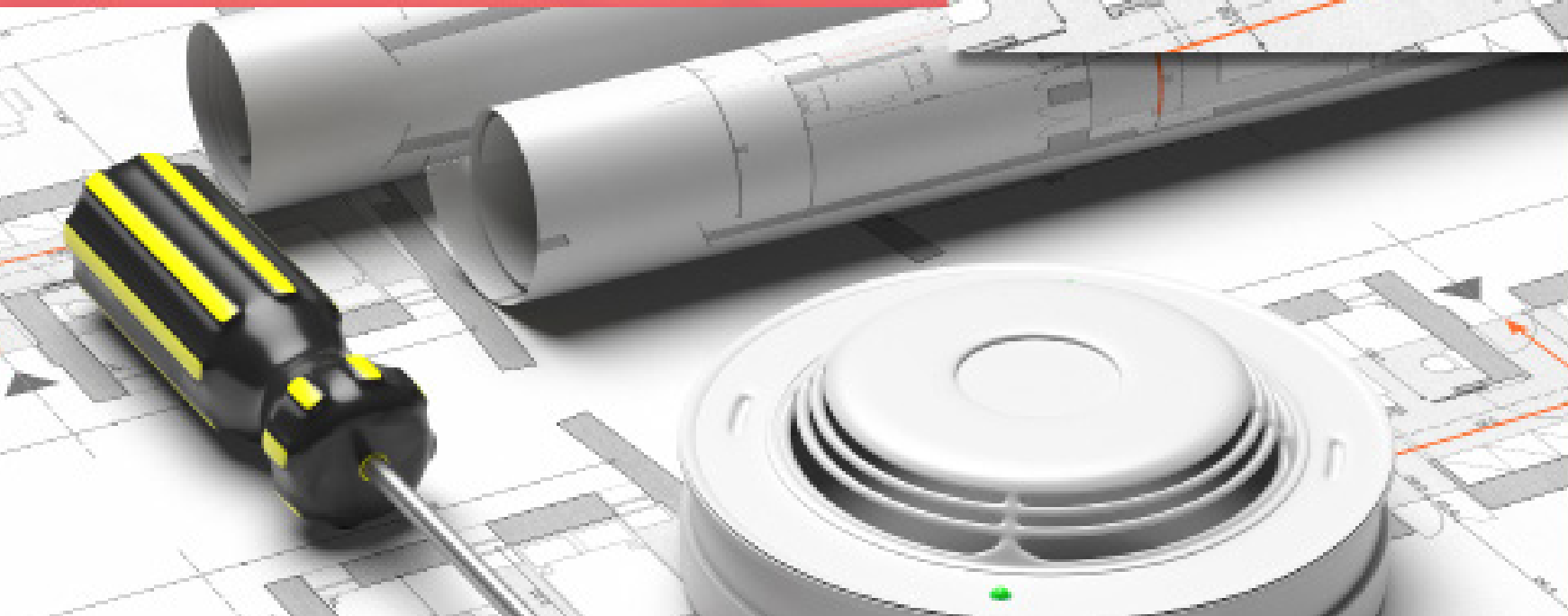

INFORMACJA Z PRZEBIEGU WSPÓLNEGO PROJEKTU UOKIK, IH I KAS

kontrola spełnienia ogólnych
wymagań bezpieczeństwa przez
importowane czujniki czadu

Sprawdź listę nieprawidłowości,
znajdziesz ją w osobnym dokumencie

WSTĘP

Swobodny przepływ bezpiecznych i spełniających obowiązujące wymagania towarów w ramach Jednolitego Rynku jest jednym z fundamentów Unii Europejskiej (UE). Jednak nie wszystkie towary wytwarzane poza UE i sprowadzane na jej teren spełniają obowiązujące wymagania. Skuteczną formą eliminowania produktów stanowiących zagrożenie, a sprowadzanych spoza UE, jest zatrzymywanie ich przez organ celny już na granicy. Funkcjonariusze Krajowej Administracji Skarbowej (KAS), w przypadku wystąpienia przesłanek określonych w art. 26 ust. 1 rozporządzenia 2019/1020¹, mogą zatrzymać produkt na granicy i przed dopuszczeniem go do obrotu zwrócić się do organu nadzoru rynku właściwego ze względu na przedmiot wniosku o wydanie opinii, czy produkt spełnia ogólne wymagania bezpieczeństwa. W przypadku czujników czadu wnioski są kierowane do Inspekcji Handlowej. W ramach sprawdzania, czy produkt spełnia ogólne wymagania bezpieczeństwa, organ nadzoru rynku może pobrać go do badań laboratoryjnych. Wydanie opinii o niespełnianiu wymagań przez czujnik czadu powoduje niedopuszczenie go do swobodnego obrotu na terenie UE. Jeśli poziom stwierdzonego zagrożenia jest poważny, czujniki czadu powinny zostać zniszczone. Jednocześnie informacja o takim niebezpiecznym produkcie jest wprowadzana do unijnego systemu Safety Gate – RAPEX², aby organy nadzoru rynku w innych państwach członkowskich mogły podjąć stosowne działania, gdyby ten produkt był udostępniany na ich rynkach.

ZAŁOŻENIA PROJEKTU

Cel Projektu

Celem projektu było **zatrzymanie na granicy importowanych czujników tlenku węgla (czadu), zasilanych bateryjnie i skontrolowanie** ich w oparciu o wymagania określone w ustawie z dnia 12 grudnia 2003 r. o ogólnym bezpieczeństwie produktów³, z uwzględnieniem kryteriów zawartych w normie PN-EN 50291-1:2018-06⁴, **aby nie dopuścić do obrotu na terenie Polski produktów stwarzających zagrożenie dla konsumentów.**

Zapewnienie wysokiego poziomu ochrony zdrowia i bezpieczeństwa konsumentów jest priorytetem Inspekcji Handlowej (IH), Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK), jak i Krajowej Administracji Skarbowej (KAS), dlatego zrealizowano wspólny projekt.

Był to pierwszy wspólny projekt IH, UOKiK i KAS z obszaru ogólnego bezpieczeństwa produktów.

Termin realizacji projektu

Działania były prowadzone od 1 lipca do 30 września 2022 r.

Przedmiot Projektu

Założeniem projektu było przebadanie w akredytowanym laboratorium zasilanych bateryjnie czujników czadu pobranych na granicy, w tym czujników przeznaczonych do wykrywania wyłącznie tlenku węgla, jak również czujników hybrydowych, przeznaczonych do jednoczesnego wykrywania niebezpiecznego stężenia tlenku węgla oraz innych gazów i/lub dymu (w opcjach 2w1 lub 3w1). Ustalony zakres badań dotyczył sprawdzenia czujników czadu pod kątem poprawności działania najwyższego progu alarmowego D - 300 ppm CO.⁵

USTALENIA PROJEKTU

Miejsce odprawy i liczba zatrzymań

Zgodnie z procedurą w projekt były zaangażowane wojewódzkie inspektoraty IH (WIIH), na terenie których funkcjonariusze KAS dokonywali zatrzymań i wnioskowali o wydanie opinii w kwestii spełniania ogólnych wymagań bezpieczeństwa. W czasie realizacji projektu 9 modeli czujników wykrywających tlenek węgla (łącznie 12 995 sztuk) zostało zatrzymanych w dwóch urzędach celnych w Gdańsku i w Warszawie. Za pośrednictwem WIIH z siedzibą w Gdańsku przekazano do laboratorium próbki 6 modeli czujników, a za pośrednictwem WIIH z siedzibą w Warszawie – próbki 3 modeli czujników.

Wyniki badań laboratoryjnych

Próbki 9 modeli czujników wykrywających tlenek węgla zostały przebadane przez akredytowane Laboratorium Badań Urządzeń Gazometrycznych Sieci Badawczej Łukasiewicz - Instytucie Technik Innowacyjnych EMAG z siedzibą w Katowicach.

Tylko jeden model czujnika nie przeszedł badań z powodu tego, iż żaden z trzech egzemplarzy czujnika nie załączył alarmu dźwiękowego przy stężeniu tlenku węgla na poziomie 300 ppm (co stanowi odsetek 11% wszystkich przebadanych).

Szczegółowe dane dotyczące skontrolowanych i przebadanych laboratoryjnie czujników czadu znajdują się w tabeli załączonej do informacji.

Sprawdzenie oznakowania

Poza przekazaniem czujników do badań laboratoryjnych funkcjonariusze KAS i inspektorzy WIIH weryfikowali także poprawność oznakowania, w tym dołączonych instrukcji użytkowania, posiłkując się wymaganiami określonymi

w pkt 8 i 9 normy PN-EN 50291-1:2018-06. Nieprawidłowości w tym zakresie stwierdzono w przypadku 6 modeli wykrywaczy tlenku węgla, co stanowi 67% wszystkich ocenianych.

Ujawnione niezgodności to:

- brak bezpośrednio na produkcie lub opakowaniu produktu wymaganych informacji i ostrzeżeń - 67%,
- brak instrukcji użytkowania w języku polskim – 50%,
- brak bezpośrednio na produkcie lub opakowaniu produktu informacji i ostrzeżeń w języku polskim – 33%,
- brak niektórych informacji w języku polskim w instrukcji użytkowania – 17%,
- niepełne zapisy w instrukcji użytkowania – 17%.

Podjęte działania

W efekcie przeprowadzonych czynności kontrolnych, WIIH wydały 6 opinii negatywnych oraz 3 opinie pozytywne w sprawie spełniania wymagań przez skontrolowane produkty.

W przypadku wydaniu negatywnej opinii celnej dotyczącej wyłącznie niezgodności formalnych, tj. braków w oznakowaniu, organ nadzoru rynku może wskazać zakres działań, jakie należy podjąć w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Na wniosek importera organ celny może wyrazić zgodę na dokonanie stosownych działań w ramach właściwej procedury celnej. W związku z przeprowadzonymi działaniami dwaj importerzy są w trakcie przeprowadzania działań naprawczych w zakresie oznakowania, w efekcie których towar będzie mógł zostać dopuszczony do obrotu⁶ (dotyczy 1150 sztuk czujników czadu).

PODSUMOWANIE PROJEKTU

Ogólny odsetek zakwestionowanych w ramach projektu czujników czadu wyniósł blisko 67%, głównie ze względu na stwierdzenie nieprawidłowości w oznakowaniu i instrukcjach użytkownika. **Tylko jeden czujnik czadu** przebadany laboratoryjnie pod kątem poprawności działania najwyższego poziomu alarmu dźwiękowego okazał się niezgodny z wymaganiami normy w tym zakresie (co stanowi 11%).

Czad jest określany „cichym zabójcą”, bo jest całkowicie niewyczuwalny. Niezałączenie się czujnika przy niebezpiecznym stężeniu tlenu węgla grozi zatruciem. Użytkownik takiego wadliwego czujnika nie jest świadomy, że niebezpieczny gaz się ulatnia i może być narażony na długą ekspozycję na tlenek węgla. Jak widać, w przypadku czujników czadu szczególnie ważna jest sprawnie działająca sygnalizacja, gdyż czad nie ma smaku, zapachu ani barwy. Niezmiernie ważne jest także to, aby każdy konsument po zakupieniu wykrywacza zapoznał się z instrukcją obsługi oraz informacjami dotyczącymi bezpieczeństwa użytkownika, niezbędnymi do korzystania z urządzenia zgodnie z przeznaczeniem.

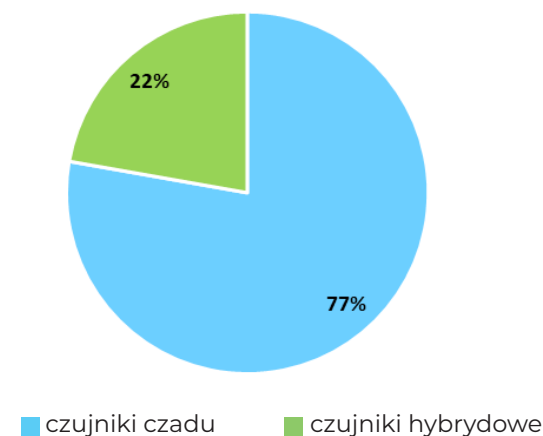
DZIAŁANIE IH I UOKiK W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA CZUJNIKÓW CZADU

Kontrole zasilanych bateryjnie czujników czadu przeznaczonych do użytku konsumenckiego są jednym z priorytetów Prezesa UOKiK i Inspekcji Handlowej (IH) od wielu lat, ze względu na cykliczność występowania zagrożeń powodowanych przez tlenek węgla w tzw. sezonie grzewczym i poważne skutki dla konsumentów związane z wadliwym działaniem wykrywaczy czadu.

Pod linkiem <https://www.gov.pl/web/kgpsp/czujka-na-strazy-twojego-bezpieczenstwa-sezon-grzewczy-2022-2023> można zapoznać się ze szczegółowymi statystykami Państwowej Straży Pożarnej dotyczącymi liczby zdarzeń związanych z tlenkiem węgla, liczby poszkodowanych i ofiar śmiertelnych w sezonach grzewczych 2010/2011 – 2021/2022.

Wykres 1. Podział procentowy produktów przebadanych laboratoryjnie

Natomiast Prezes UOKiK prowadzi systematyczny monitoring rynku w zakresie spełniania ogólnych wymagań bezpieczeństwa, ustalając planowe kontrole realizowane we współpracy z IH. Ponadto oba organy reagują w ramach swoich kompetencji na zgłoszenia konsumenckie dotyczące wykrywaczy tlenu węgla i sygnały pochodzące z innych źródeł poprzez prowadzenie kontroli interwencyjnych.

Poniższa tabela prezentuje wyniki planowych kontroli czujników czadu skontrolowanych przez UOKiK i IH w latach 2017-2021.

Szczegółowe raporty z kontroli są dostępne na stronie UOKiK pod linkiem: https://uokik.gov.pl/raporty_z_kontroli_inspekcji_handlowej.php.

Wyniki działań kontrolnych prowadzonych w ww. okresie pokazały, że regularny nadzór rynku daje wymierne skutki, gdyż z roku na rok systematycznie spada odsetek stwierdzonych nieprawidłowości, a wykrywalność wadliwych czujników tlenu węgla w efekcie testów laboratoryjnych uległa diametralnemu obniżeniu.

Tegoroczne wspólne działania UOKiK, IH i KAS na granicy niejako potwierdzają tę pozytywną tendencję, ponieważ spośród 9 przebadanych czujników tylko 1 nie spełniał wymagań w zakresie działania systemu alarmowego przy stężeniu tlenu węgla na poziomie 300 ppm.

Tym samym wspólny projekt pozwolił uniknąć wprowadzenia do obrotu 2 900 sztuk czujników czadu niespełniających ogólnych wymagań bezpieczeństwa, w tym 750 sztuk wadliwych konstrukcyjnie, dzięki czemu niebezpieczne urządzenia nie trafiły do rąk konsumentów.

Listę produktów z nieprawidłowościami znajdziesz w osobnym dokumencie na uokik.gov.pl

Tabela 1. Porównanie wyników planowych kontroli czujników czadu skontrolowanych w latach 2017-2021

	2017 r.	2018 r.	2020 r.	2021 r.
Liczba kontroli	46	56	40	44
Liczba skontrolowanych produktów	98	101	95	72
Liczba zakwestionowanych produktów / ogólny odsetek zakwestionowanych produktów	32 (32,6%)	30 (29,7%)	25 (26,3%)	17 (23,6%)
Liczba próbek zbadanych laboratoryjnie	3	7	8	8
Liczba próbek zakwestionowanych laboratoryjnie	2	7	1	0

Przypisy końcowe

1. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1020 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie nadzoru rynku i zgodności produktów oraz zmieniające dyrektywę 2004/42/WE (Dz. U. UE L 169 z 25 czerwca 2019 r., str. 1; dalej: rozp. (UE) 2019/1020) – zgodnie z art. 26 ust. 1 funkcjonariusze zawieszają dopuszczenie produktu do obrotu, jeżeli w toku kontroli na mocy art. 25 ust. 3 zostanie ustalone, że istnieją przesłanki, by przypuszczać, że produkt nie jest zgodny z prawem Unii, które ma do niego zastosowanie, lub że produkt stwarza poważne ryzyko dla zdrowia, bezpieczeństwa, środowiska lub jakiegokolwiek innego interesu publicznego, o którym mowa w art. 1.)
2. The EU rapid alert system for dangerous non-food products (inaczej Safety Gate) – system utworzono na mocy dyrektywy 2001/95/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 grudnia 2001 r. w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów (Dz. Urz. UE L 11 z 15.01.2002 r., str. 4, z późn. zm.). Co tydzień (w każdy piątek) zgłoszenia są publikowane w jęz. ang. na stronie Komisji Europejskiej pod adresem: <https://ec.europa.eu/safety-gate-alerts/screen/webReport#weeklyReport>
3. Dz.U. z 2021 r. poz. 222.
4. Tytuł: Wykrywacze gazu. Urządzenia elektryczne do wykrywania tlenku węgla w pomieszczeniach domowych. Część 1: Metody badań i wymagania eksploatacyjne.
5. Zgodność z wymaganiami pkt 6.3.4 normy PN-EN 50291-1:2018-06. Przy najwyższym stężeniu CO 300 ppm alarm powinien uruchomić się w ciągu 3 minut.
6. UWAGA: zgodnie z art. 27 rozporządzenia (UE) 2019/1020, „dopuszczenia do obrotu nie należy uważać za dowód zgodności z prawem Unii” – gdyż sprawdzenia dokonano tylko w wybranym zakresie, a nie całościowo, czyli ze wszystkimi mającymi zastosowanie przepisami.